

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. Proponitur Sapientiaa S. Ignatii. Thema. Si enim magnus Dominus voluerit, spiritu intelligentiæ replebit illum; & ipse tanquam imbres mittet eloquia sapientiæ suæ. Eccli. 39.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II.
DE S. P. N. IGNATIO.

Proponit ejus Sapienciam.

T H E M A.

Si enim magnus Dominus voluerit, Spiritu intelligentia replebit illum, & ipse tanquam imbres emittet eloquia Sapiencie sue. Eccli. 39.

B

EATUS Henricus Sufo, sub annum Domini 1350. doctrinâ, sanctimoniam, & miraculorum gloria inelytus, miro sapientie amore exarsit, unde & Ministri Sapientie æternæ cognomen retulit: cumque hæc Sapientie verba, *Quæsi Sponsam mihi eam assumere, & amator factus sum forma illius. Sap. 8.* super mentem legi audiret, tanto ejus amore est inflammatus, ut spirituale cum ea connubium contraxerit: ut enim Vita Author c. 4. recenset: Apparuit illi sapientia specie Virginis, instar solis radiantis, atque in throno sedentis: cujus corona erat æternitas, amictus felicitas, sermo suavitas, complexus satietas: quæ benignè eum affata: *Probe fili mi cor tuum mihi,*

& ipse pedibus ejus advolutus, lacrymantibus præ gaudio oculis, expanso cordis sinu eam circumplexus est, & pectori suo suaviter astrinxit. - Quod B. Sufoni evenit, accidit quodque S. Patriarchæ nostro Ignatio, nam & ipsi conversionis suæ initio, jam Christus Dominus, qui est indita Sapientia, jam sanctissima Trinitas fons inexhaustus Sapientie, jam B. Virgo Mater Sapientie apparuit, veramque ipsum ac celestem Sapientiam docuit: hanc Sapientiam, tanquam celestem adamavit Ignatius: *Si enim magnus Dominus voluerit, spiritu intelligentia & sapientie replebit illum, quod ei, Libros de vita Christi & Sanctorum legenti accidit, tum enim oculos ei aperuit, & spiritum intelligentie infudit, ut mundum contemneret, & Christi vestigia legere statueret. Et ipse tanquam imbres emittet eloquia sapientie sue, copiosè & abundanter,*

Hh 2

dantet,

danter, æquè ac suaviter & utiliter.

Declarabimus igitur, quomodo S. Ignatius tres imbres sapientiæ tanquam tres insignes sapientiæ fructus protulerit. 1. Imbrem Deo, eum sapienter laudando. 2. Sibi, se ipsum sapienter dirigendo. 3. Proximo, eum sapienter instruendo. Omnia ad majorem Dei & S. P. N. Ignatii honorem & gloriam.

I.
Imber sapientie Ignatianæ circa Deum.

I. Primus imber seu fructus sapientiæ, quem S. Ignatius protulit, est erga Deum: scilicet Deum sapienter laudando: Unde Ecclesiasticus de viro Sapiente, postquam dixit: *Emittet tanquam imbres eloquia sapientiæ suæ* l. c. mox addit: *In oratione confitebitur Domino*: id est imensam ejus gratiam, potentiam, bonitatem, sapientiam laudabit, celebrabit, ac pro collata sibi sapientia gratias ager, postulans, ut eam augere & perficere dignetur: in oratione enim, meditatione & contemplatione, oritur sapientia, cognitio, æstimatio, & amor. Hæc autem sapientia, seu donum sapientiæ, quod à Spiritu Sancto est, tria efficit, (ut in med. P. de Ponte legimus, de Spir. S.) Nam 1. perficit nos in cognitione Dei, & excellentiarum, atque attributorum ejus, ac rerum omnium ad divinitatem ejus spectantium. 2. Imprimis magnam æstimationem rerum divinarum, cum gustu & dulcedine in iisdem. 3. Quarum gustu & experientia perficitur ipsa cognitio & Spiritus elevatur ad accensos actus amoris Dei, & unionis cum ejus Bonitate.

Omnia hæc sapientia in excellenti gradu efficit in S. Patriarcha nostro Ignatio: Nam

1. Quoad cognitionem mox ab initio conversionis suæ, fuit non tantum modis ordinariis, sed etiam extraordinariis, & visionibus admirandis, jam Beatiſſimæ Virginis, jam Christi Domini instar Solis, aut ignis, jam SS. Trinitatis ita illuminatus, ut clarè cognoverit Deum, Christum, & omnia fidei nostræ mysteria, tam vivaciter & perfectè, ut licet sacra litera non extarent, ipse tamen pro fide mori paratus esset, ob ea, quæ sibi Deus revelasset.

2. Ex cognitione lucida, orta est summa rerum divinarum æstimatio, cum gustu & dulcedine in iis: hinc cæcilius Domus Profellæ Romanæ scandens & sidera suspiciens exclamabat: *Quam desideret mihi terra, dum cælum aspicio*. Dum Deum ejusque divina attributa, ac reliqua cœlestia contemplet, tota terra cum omnibus divitiis, honoribus & voluptatibus, quæ in ea sunt, vilescit, & ea arbitror ut stercorea.

3. Ex hac æstimatione & gustu ac experientia, elevabatur ad amandum Deum, seque cum illo unendum: ex hoc vero amore toties rapiebatur ad gloriam ejus amplificandam; hinc toties in corde & in ore habebat: *Ad majorem Dei gloriam, eam unice in omnibus querendo*: & ut in Bulla Canonizationis de eo refertur: *Tanto ardebat amore, ut totâ die illum exquireret, & nihil aliud loqueretur, nihil aliud cuperet, quàm placere Deo, & illius obtemperare voluntati. Itaque illi secretum committebat; illum omnino sequi decreverat; etiam si toto cælo, terraque privaretur: omnes suas cogitationes, verba & operas, in Deum, tanquam in finem referebat.* -- Maximo gustu & amore cum

II.
Imber pietatis Ignatianæ circa legem

eo colloquebatur & conversabatur. In oratione confitebitur Domino. Liscentissimè enim & cum suavitate ac dulcedine intimâ cum Deo colloquia instituebat, ac preces fundebat; & quidem initio conversionis suæ septenas horas, genibus nixus, orationi dabat: post sacrum binas horas in contemplatione insuñebat: ex floribus cujusdam aspectu facillimè in Deum rapiebatur. Atque hic est imber primus sapientiæ, è corde S. Ignatii scaturiens.

O si hic imber è pectore S. Patris in corda nostra deflueret! O si Deum, divinâque attributa, veluti ipse, clarè cognosceremus! quod toties ipse petebat: O Domine si te homines noscent! O si Deum, divinâque, tanti, atque ipse, æstimaremus, & cum simili dulcedine ac devotione degustaremus! O si ex hac æstimatione & gustu, ad excelsum Dei amorem & unionem cum ipso elevareremur! ita ut nihil, nisi ejus voluntatem & gloriam in majorem quæremus!

in vocavi & venit in me Spiritus sapientiæ: Veni spiritus sapientiæ & posside nos!

II. Secundus imber sapientiæ, quem S. Pater noster Ignatius emisit: hunc protulit sibi, seipsû sapienter dirigendo, secundûm disciplinam, doctrinam & consilium Dei. Innuit hoc Ecclesiasticus 1. c. verbis proximè insequentibus 10. *Et ipse dirigit consilium ejus & disciplinam: & in absconditis suis consiliabitur. Ipse dirigit.* Lyranus explicat de Deo: Deus ipsius consilia dirigit & fortunabit: sed ex græco textu, apparet, quòd ipse sapiens, *αὐτὸς, dirigit consilium ejus, scilicet Dei: q. d. Non sufficit ei, quòd sapientiam mente imbiberit; sed dirigit*

consilium Dei (quod à Deo hausit, vel è scriptura, vel è libris sacris) & in praxin rediget: ut scilicet ea, quæ Deus consulit ac docet, exequatur, in mores conferat, ac juxta ea, vitam omnem instituat, atque conformet. Dirigere enim est opus rectum, integrum ac firmum efficere, quod nulla tentationum vel adversitatum vi evertatur. Sic S. Joannes Baptista clamabat: *Dirigite viam Domini.* Joan. 1. 27. & Isaias c. 40. *Rectas facite semitas ejus.*

Quàm præclarè & sapienter hoc præstitit S. Ignatius? Quomodo ex prima lectione vitæ Christi Domini & sanctorum, ea quæ legit, mox in praxin redigere, & mores vitamque suam ad eorum imitationem conformare statuit: vestes pretiosas exuit, saccû induit, totâ nocte in precibus vigilavit: loca sancta Hierosolymis invisit. 2. Consilium Dei quomodo direxit; quando ea quæ Christus consulit, consilia Evangelica amplexus est. Paupertatem, castitatem, & obedientiam sectatus. 3. Quomodo Christi Domini vitam & doctrinam seu disciplinam in praxin redegit; mortificationi & humilitati studendo, patientiam & zelum animarum exercendo, carceres cum gaudio ac virgas cum lætitia tolerando; & si par Dei honor foret, contemni potius, quàm honorari pro Christo exoptando, ut Domino suo similior evaderet. 4. In absconditis consiliabitur. 1. c. Quàm multa ei Divina Bonitas revelavit, alias occulta, tum ipsum, tum alios, tum Societatis Institutum concernentia! ut verè dicere cum Vate regio potuerit: *Incerta & occult-*

oculta sapientia tua manifestasti mihi
Psal. 50. Largè igitur hic Imber sapi-
entia fluxit in ipsum: ipse diriget consili-
um ejus & disciplinam. I. c.

Oportet & vos, Charissimi hunc
imbrem sapientia? Si quis vestrum in-
diriget sapientia, postulet à Deo, inquit S.
Jacobus Apostolus: Postulare & petite
à Deo, ut ipse consilium vestrum diri-
gat, vósque ejus doctrinam in praxin
deducatis. Et ipse diriget consilium ejus
& disciplinam. I. c. scilicet diriget vos
quoad mortificationem, humilitatem,
patientiam, charitatem; quoad con-
temptum mundi, honorum & terreno-
rum; quoad amorem crucis, contemptus,
& adversitatis. Nec ipsi partibus
nostris desit; dirigite consilium per-
fectionis, quod Deus suggerit, per elo-
quia sua, conciones, instructiones: &
quæ auditis, vel ipsi legitis in praxin
redigite: & quæ in absconditis Deus
loquitur in vobis per inspirationes &
illustrationes, perficite: hac ratione im-
brem sapientia copiosum emittetis.

III.

Imber sa-
pientia
Ignatianæ
circa
proxi-
mum,

III. Tertius sapientia imber, quem
S. Ignatius emisit, est circa proximum,
sapienter eum instruendo; juxta se-
quentia Ecclesiastici verba *ψ. 11. Ipse
palàm faciet disciplinam doctrinae suae, &
in Lege Testamenti Domini gloriabitur.*
Atque hic est tertius fructus sapientia;
scilicet, quod eloquia sapientia suae
aliis palàm faciat; & arcana sapientia
divinae, quæ in corde abscondita con-
tinet, palàm proferat & depromat.
Disciplinam, & aditæ, id est Institutio-
nem doctrinae suae, quàm præclara &
ad mores formandos doctrina in-
structus sit; ita ut gloriari possit, &

celebrare legis divinae magnalia, ejus
summam æquitatem, sapientiam, pie-
tatem, sanctitatem.

Quàm præclare hæc præstitit S.
Patriarcha: verè imbrem emisit sapi-
entia, 1. ob copiam. 2. ob suavitatem,
3. ob fecunditatem: sicut ut res elo-
quium meum, quasi imber super herbam,
& quasi stilla super granina. Deut.
32. Potissimum verò mox ab in-
itio conversionis suae licet adhuc in-
doctus & altiorum disciplinam
ignarus

1. Edidit Libellum exercitationum,
in quo summam ostendit & palàm fa-
cit sapientiam & doctrinae suae institu-
tionem: qui liber Deo ipso revelatus &
B. Virgine ducente conscriptus, inge-
ntia & innumera patrum morum &
commendatorum miracula. In hoc libro,
palàm facit & proximum docet. 1.
Modum varium orandi. 2. modum
meditandi. 3. modum conscientiam
examinandi. 4. Per examen particulas
methodica vita extirpandi. 5. Prava
animi affectus & motus compescendi.
6. Boni & mali spiritus, motus discer-
nendi seu discretionem spirituum. 7.
Praxin vitæ statum eligendi. 8. Scrupu-
los abigendi &c. Quo libro S. Xaveri-
um & alios primos Patres Societati pe-
perit, S. Carolus Borromæum, aliosque
innumeros ad morum mutationem &
vitam sanctiorem provexit.

2. Palàm fecit disciplinam doctrinae
suae, componendo Institutum seu consti-
tutiones Societatis, quæ decem partes
complectuntur, quas dum conscriberet,
admirandis visionibus, luminibus conspi-
cibus fuit illustratus; quæ vel ipsos etiam
Hereto-

Heterodoxos, si legantur, in admirationem rapiunt, omnem humanam politiam, sapientiamque excedunt, ac ideam perfectissimam & absolutissimam Republicam continere aestimantur, mirè ob divinam planè in iis reconditam sapientiam, plenissimamque totius Christianæ ac religiosæ perfectionis doctrinam, à sanctissimis ac doctissimis viris deprædicantur ac suspiciuntur, adeoque meritò à diversis summis Pontificibus approbantur.

3. *Ipsa palam faciet disciplinam doctrinam suam.* Quam præclara dedit monita Laynio & Salméroni descendentibus ad Concilium Tridentinum? Quam eximia documenta Joanni Nunnez Patriarchæ eunti in Æthiopiam: Quam egregias instructiones communicavit Laynio & Natali, proficiscentibus ad Comitiam Augustana? Paschalis & Salméroni pergentibus in Hyberniam Nuntiis? Ac postmodum, innumeris modis, in exhortationibus, in literis, admonitionibus, colloquiis, correctionibus, privatis instructionibus. Atque hi sunt imbres copiosi, suaves & fecundi, quos emisit S. Ignatius.

Si genuini, tanti Patriarchæ Filii esse desideramus; ejus vestigia vos legere, oportet: ergo, nunc dum in Tirocinio estis, privatim intra domesticos parietes, palam facite disciplinam doctrinam Ignatianam, eam moribus exprimendo, in colloquiis proferendo, ad eam sectandam invicem vos animando: & suo tempore, dum cum proximis agetis, exhortando, instruendo, monendo, catechizando, aliisque modis Instituto nostro conformibus.

Quod ut præstemus, Dilectissimi, conemur in Novitiatu triplicem hunc sapientiam Ignatianam imbrem acquirere, petendo, meditando, orando, mortificando, legendo, audiendo, colloquendo: dicamus cum Salomone Sap. 8. 2. *Hanc amavi & exquisivi à juventute mea & quasi sponsam mihi eam assumpsit.* 1. Circa Deum, divina clarè cognoscendo, aestimando, gustando, & dulcorem in iis percipiendo, eaque amando: hæc enim vera sapientia est; sicut è contra, ista non cognoscere, non aestimare, non amare, sed terrenis inharere summa stultitia est; qualis est illius, qui auro & gemmis abjectis cistas suas luto & arena implet. 2. Circa nos ipsos, sapientiam hauriam, in praxin redigamus, vitamque nostram ad consilia Dei, ad vitæ Christi exempla dirigamus, & cum constantia & fervore in omnibus eum imitari pro modulo nostro conemur: hæc rursum est vera sapientia; contrarium verò stultitia. 3. Tertiam imbrem circa proximum effundamus, docendo & instruendo: hæc iterum vera est sapientia, thesaurus enim absconditus, nec communicatus, quam utilitatem pariet? Quod si fecerimus: *Collaudabunt multi sapientiam nostram, scilicet Deus, Angeli & Sancti in celo, & justi in mundo, & usque in seculum delabitur: sed permanebit in animis hominum usque in æternum.*

* * *

EXHOR.